

# OBSAH:

## I. Podstata státu.

|                                                                                                                                 | Strana |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| § 1. Stát jako řád; řád přírody (bytí) a řád normativní. Přírodní zákon a norma, působnost a platnost . . . . .                 | 13     |
| § 2. Stát jako autorita; podřízenost pod stát . . . . .                                                                         | 14     |
| § 3. Stát jako vůle nadindividuální . . . . .                                                                                   | 15     |
| § 4. Působnost státního řádu; norma a představa normy . . . . .                                                                 | 15     |
| § 5. Poměr mezi platností a působností státního řádu. Normativita a fakticita . . . . .                                         | 16     |
| § 6. Stát jako moc . . . . .                                                                                                    | 17     |
| § 7. Přičítání a stát . . . . .                                                                                                 | 18     |
| § 8. Přičítání přírodní a normativní . . . . .                                                                                  | 19     |
| § 9. Stát jako řád pomyslný . . . . .                                                                                           | 21     |
| § 10. Normativní ráz sociálních zjevů; příroda a duch . . . . .                                                                 | 22     |
| § 11. Stát jako řád donucovací . . . . .                                                                                        | 23     |
| § 12. Státní řád jako právní řád . . . . .                                                                                      | 23     |
| § 13. Právní předpis, právní subjekt, subjektivní právo; prvotní a druhotná právní norma . . . . .                              | 24     |
| § 14. Stát jako právní řád, jenž má orgány, které fungují podle zásady dělby práce; formální a materiální pojem státu . . . . . | 25     |
| § 15. Dualismus mezi státem a právem . . . . .                                                                                  | 27     |
| § 16. Problémy obecné nauky státní jakožto problémy právní . . . . .                                                            | 28     |

## II. Platnost státního řádu.

### (Statika.)

#### A. Platnost.

(T. zv. státní moc, svrchovanost; stát a mezinárodní právo.)

|                                                                                            |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| § 17. Státní moc jako platnost státního řádu . . . . .                                     | 29 |
| § 18. Svrchovanost státu; základní norma neboli ústava ve smyslu právně-logickém . . . . . | 31 |
| § 19. Výlučnost (jedinečnost) svrchovaného řádu . . . . .                                  | 33 |
| § 20. Svrchovanost státu a právní řád mezinárodní . . . . .                                | 34 |
| § 21. Primát vlastního (vnitrostátního) právního řádu . . . . .                            | 34 |
| § 22. Primát právního řádu mezinárodního . . . . .                                         | 35 |
| § 23. Vzájemný poměr obou hypotes; dualistická konstrukce . . . . .                        | 37 |
| § 24. Právní charakter mezinárodního práva . . . . .                                       | 37 |

*B. Prostorový, časový a osobní rozsah platnosti.*

(Státní území a státní národ.)

|                                                                                                                              | Strana |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| § 25. Omezenost a neomezenost prostorového rozsahu platnosti . . . . .                                                       | 38     |
| § 26. Usedlost . . . . .                                                                                                     | 39     |
| § 27. Ohraničování prostorového rozsahu platnosti jednotlivých<br>vnitrostátních právních řádů právem mezinárodním . . . . . | 39     |
| § 28. Ohraničování časového rozsahu platnosti vnitrostátního<br>právního řádu . . . . .                                      | 41     |
| § 29. Ohraničování osobního rozsahu vnitrostátního právního řádu . . . . .                                                   | 42     |
| § 30. Nauka o státním národu jako nauka o právu ve smyslu<br>subjektivním . . . . .                                          | 42     |
| § 31. Právní povinnost a poddaný . . . . .                                                                                   | 43     |
| § 32. Politická práva . . . . .                                                                                              | 43     |
| § 33. Vrchnostenský úkon . . . . .                                                                                           | 45     |
| § 34. Právo žalobní . . . . .                                                                                                | 45     |
| § 35. Právní jednání . . . . .                                                                                               | 46     |
| § 36. Veřejné a soukromé právo . . . . .                                                                                     | 46     |
| § 37. Občanské svobody . . . . .                                                                                             | 47     |
| § 38. Ústavní záruka občanských svobod . . . . .                                                                             | 48     |
| § 39. Podstata pasivního vztahu (povinnost) . . . . .                                                                        | 49     |
| § 40. Státní občanství . . . . .                                                                                             | 51     |

*C. Prostorová členitost státu.*

(Centralisace a decentralisace ; sdružení států.)

|                                                                |    |
|----------------------------------------------------------------|----|
| § 41. Úplná a částečná decentralisace (centralisace) . . . . . | 52 |
| § 42. Moment statický a dynamický . . . . .                    | 53 |
| § 43. Dokonalá a nedokonalá decentralisace . . . . .           | 54 |
| § 44. Správní decentralisace . . . . .                         | 54 |
| § 45. Decentralisace tělesy samosprávnými . . . . .            | 55 |
| § 46. Decentralisace „zeměmi“ . . . . .                        | 56 |
| § 47. Dílčí stát ve státě spolkovém . . . . .                  | 56 |
| § 48. Spolkový stát a svaz států . . . . .                     | 57 |
| § 49. Ostatní sdružení států . . . . .                         | 59 |
| § 50. Společenství mezinárodního práva . . . . .               | 60 |

**III. Tvorba státního řádu.**

(D y n a m i k a.)

*A. Stupně tvorby.*

(Tři moci neboli funkce státní.)

|                                                     |    |
|-----------------------------------------------------|----|
| § 51. Zákonodárství a výkon . . . . .               | 61 |
| § 52. Ústava . . . . .                              | 62 |
| § 53. Zákon a nařízení . . . . .                    | 64 |
| § 54. Soudcovský rozsudek . . . . .                 | 65 |
| § 55. Právní jednání . . . . .                      | 66 |
| § 56. Nepřímá správa státní . . . . .               | 66 |
| § 57. Přímá (bezprostřední) správa státní . . . . . | 67 |
| § 58. Odluka moci . . . . .                         | 68 |

*B. Normotvorné orgány.*

(Státní orgány.)

|                                                             | Strana |
|-------------------------------------------------------------|--------|
| § 59. Orgán, orgánní funkce, její nositel . . . . .         | 69     |
| § 60. Pojem orgánu ve smyslu materiálním; úředník . . . . . | 70     |
| § 61. Pojem státu ve smyslu materiálním . . . . .           | 71     |
| § 62. Křesce státních orgánů . . . . .                      | 71     |
| § 63. Jednoduché a složené orgány státní; proces . . . . .  | 72     |
| § 64. Orgánní funkce vykonávané podle normy . . . . .       | 73     |
| § 65. Podřadnost a souřadnost orgánů . . . . .              | 74     |
| § 66. „Nejvyšší“ orgán; hlava státu . . . . .               | 75     |
| § 67. Orgány reprezentativní . . . . .                      | 75     |

*C. Metody tvorby.*

(Formy státní.)

|                                                                                          |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| § 68. Pojem státní formy; autokracie a demokracie jako ideální typy . . . . .            | 76 |
| § 69. Realisace obou ideálních typů; zásada majoritní . . . . .                          | 76 |
| § 70. Smíšené formy . . . . .                                                            | 78 |
| § 71. Starší formy absolutní a omezené monarchie . . . . .                               | 78 |
| § 72. Konstituční monarchie a demokratická republika; organizace zákonodárství . . . . . | 79 |
| § 73. Výkon v konstituční monarchii a demokratické republice . . . . .                   | 80 |
| § 74. Presidentská republika a vláda parlamentu . . . . .                                | 81 |
| § 75. Parlament . . . . .                                                                | 81 |
| § 76. Volební soustavy . . . . .                                                         | 82 |
| § 77. Lidová iniciativa a referendum . . . . .                                           | 83 |
| § 78. Státní forma a světový názor . . . . .                                             | 84 |